BESTSELLEROVÁ AUTORKA *SUNDAY TIMES*

Erica JAMES

MATKY a DCERY

Co jsme si nikdy neřekly

KAZDA

Erica
JAMES

MATKY a DCERY

KAZDA

Pokud tato publikace obsahuje odkazy na webové stránky třetích stran, nepřebíráme za jejich obsah žádnou odpovědnost, protože je nepřijímáme za své, ale pouze odkazujeme na jejich stav v době prvního zveřejnění.

Elektronické vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.
Datum poslední aktualizace: květen 2026
ISBN: 978-80-7670-303-2
Vytvoření elektronické verze: Sandstudios, 2026

Papírové vydání:

Vydalo Nakladatelství KAZDA, s.r.o., v roce 2026
Nové sady 2, 602 00 Brno
www.knihykazda.cz
info@knihykazda.cz
tel.: +420 725 518 237
Erica James: Matky a dcery
Původní název: Mothers and Daughters
Copyright © 2022 by Erica James
Český překlad © 2026 Martin Richter
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být použita ani reprodukována v jakékoli podobě bez předchozího písemného souhlasu, s výjimkou krátkých citací v recenzích či odborných článcích.
České vydání publikováno po dohodě s Curtis Brown Group Ltd., Londýn, prostřednictvím Andrew Nurnberg Associates International Ltd. a Andrew Nurnberg Associates Prague s.r.o.
1. vydání
Překlad: Martin Richter
Redakce: Karolína Šnajdrová
Korektura: Sylva Martinásková
Sazba: ARTEDIT, spol. s r. o., Praha
Návrh obálky a ilustrace: Charlotte Phillips (HQ)
Zdroj obrázku na obálce: Shutterstock
Úprava obálky: Pavel Ševčík
Tisk a vazba: TNM Print, s.r.o., Nové Město
ISBN: 978-80-7670-283-7
Tato kniha je ve výhradní distribuci Euromedia Group a.s.
Knihy lze zakoupit v knihkupectvích nebo výhodně přímo u nakladatele na www.knihykazda.cz

Pro Samuela, Edwarda a Ally – a pro mocného pana T.
a ještě mocnějšího Beanstera!

KAPITOLA 1

Martha zkontrolovala, že dveře koupelny jsou pevně zavřené. Byla to samozřejmě hloupost. Dveře buď zavřené jsou, nebo nejsou. Je to stejné jako s těhotenstvím. Buď těhotná jsi, nebo nejsi. A o tom ona věděla své. O tom, když *nejsi*. Tento stav jí byl známý až příliš dobře.

Otevřela krabičku, kterou si koupila cestou domů, a postupovala krok za krokem přesně podle návodu. Ne, že by ho snad potřebovala číst – dávno dobře věděla, co má dělat.

Jakmile bylo hotovo a ona začala v duchu odpočítávat vteřiny, spláchla a umyla a osušila si ruce. Když napočítala do sto dvaceti, přidala ještě dalších třicet vteřin v naději, že by to snad mohlo něco změnit.

Nezměnilo.

Stejně jako dřív i tentokrát se na displeji objevilo mínus, které jí oznámilo, že se s Tomem o dítě pokusili znovu neúspěšně. Tentokrát si přitom opravdu myslela, že to vyšlo. Že je těhotná. Přesvědčila samu sebe, že tentokrát se cítí jinak, že její tělo už v sobě hýčká malý zázrak života. Jenže šlo jen o planý poplach. Prostě přání otcem myšlenky.

Naštvaná sama na sebe, že osmidennímu zpoždění přikládala tak velkou váhu a dovolila si znovu začít doufat, pohlédla na svůj odraz v zrcadle nad umyvadlem. Ještě není důvod k panice, řekla si. Je jí teprve pětatřicet – má přece pořád dost času na to, aby se stala matkou.

Důležité je zůstat v klidu.

Úzkost, připomněla si, by všechno jen zhoršila. A kromě toho, ona přece není ten typ, co si dělá starosti.

Ona je Martha Adamsová.

Klidná a rozumná Martha.

Výkonná Martha.

Spolehlivá Martha.

Jak říkával její táta: Když člověk potřeboval někoho spolehlivého, Martha byla ta pravá.

Poté, co se tímhle přesvědčováním trochu uklidnila a zklamání v jejím obličeji se změnilo v odhodlaný úsměv, vrátila testovací sadu do krabičky z lékárny, zmačkala ji a hodila do koše pod umyvadlem zapuštěným do mramorové skříňky. Pak si stáhla tmavé, po ramena dlouhé vlasy do úhledného culíku.

„Máš štěstí, že máš tak poslušné vlasy, Martho," říkávala jí kdysi máma, když jí je jako malé před odchodem do školy česávala. „Jsou krásně husté a rovné, vždycky drží v účesu přesně tak, jak si přeješ."

Její sestra Willow měla naopak jemné, světlé vlasy, které si dělaly, co se jim zachtělo. Když byla malá, copánky se jí obvykle samy rozpletly ještě před polední přestávkou.

V kuchyni dole Tom krájel cibuli s udivující zručností, kterou získal na kurzu vaření – dárku ke čtyřicátým narozeninám, který mu Martha dala na začátku roku. Jako zapálený fanoušek pořadu *MasterChef* nevynechal jediný jeho díl a vaření úplně miloval. Kuchařky četl tak, jak jiní čtou romány – hltal stránku za stránkou, slovo za slovem.

„V lednici je otevřená láhev vína," zavolal na ni a přitom sypal cibuli do velké keramické pánve.

Martha nalila dvě sklenky Cloudy Bay a zeptala se ho, jaký měl den.

„To si asi umíš představit, pondělí jako každé jiné," odpověděl a pěstí se opřel o čepel nože, pod kterou rozdrtil stroužek česneku. „A co ty?"

Snažila se vybavit si, jaký vlastně měla v práci den – *předtím*, než se cestou domů zastavila pro těhotenský test a všechno se pokazilo. Předtím, než se ta malá naděje, která v ní v posledních dnech zakořenila, náhle vyrvala i s kořeny. Předtím, než se cítila… no, na tom teď nezáleželo.

„Asi jako u tebe," odpověděla a pokrčila rameny. „Pondělí jako každé jiné."

Usmál se a přidal česnek do pánve. „Podáš mi ty žampiony?"

Udělala, o co ji požádal, a napila se vína. Přátelé i rodina jí často říkali, jaké má štěstí, že si vzala právě Toma – muže trpělivého, a navíc tak šikovného v kuchyni. Nemýlili se. Opravdu měla štěstí.

Její předchozí přítel ji kdysi nechal s tím, že je prý až moc organizovaná a rozumná. Tehdy ji to hluboce urazilo, ale pak to hodila za hlavu s tím, že už je prostě taková, jaká je. A hotovo.

Zato Tom ji – k jejímu úžasu – miloval právě kvůli tomu.

„Kdybych chtěl přítelkyni bez špetky rozumu a bez praktického uvažování," řekl jí na třetí schůzce, poté co ho varovala před tím, jaká doopravdy je, „neseděl bych teď tady s tebou."

Pokud by Tom doufal, že pod jejím pevným zevnějškem najde bezradnou dívku, která jen čeká, až jí nějaký silný muž zorganizuje život, nemělo by podle Marthy význam ve vztahu dál pokračovat. Taková ona opravdu nebyla.

Pokud šlo o její city, které k Tomovi chovala – milovala ho stejně tak rozumem jako srdcem. A byla šťastná, že i on jejich vztah vnímá stejně jako ona: jako rovnocenné partnerství. Tvořili silný tým schopný čelit jakékoliv výzvě.

Jejich životní cíle byly pravděpodobně stejné jako u většiny lidí – smysluplná práce, děti a hezký domov. Dvě z těch věcí už se jim podařilo splnit poměrně snadno. Zbýval jen ten „malý detail" – početí.

„Co to vaříš?" zeptala se.

„Houbové rizoto s praženými vlašskými ořechy, zakápnuté ořechovým olejem. Nevadí?"

„Naopak, zní to skvěle."

„Chceš k tomu salát? Nebo co třeba trochu kapusty?"

Tom ji rád krmil zdravým, poctivým jídlem – byl to jeho způsob, jak připravovat její tělo, aby bylo schopné stvořit a donosit nový život. Pravidelně pročítal internet a hledal nejnovější superpotraviny, které by jim mohly pomoct k dítěti.

K tomu samozřejmě patřilo i omezení alkoholu, ale shodli se na tom, že sklenička nebo dvě obden jim pomůže se uvolnit. Jakmile však Martha otěhotní, ani ji nenapadne se dotknout alkoholu. Ani kofeinu. Ani měkkých sýrů nebo čehokoli, co by mohlo být třeba jen nepatrně škodlivé.

V jedné věci byla Martha opravdu dobrá – v dodržování pravidel. V tomto ohledu na sebe byla přísná. A taky uměla pravidla skvěle vytvářet.

„Nechť nikdo neporuší mých deset přikázání – tak praví Martha Millerová," říkávala její sestra, když byly malé a Martha vymýšlela hry, které měly přísná pravidla. Začínalo to vždycky nevinně – třeba předstíraly, že jsou trosečníci na opuštěném ostrově a musejí postavit tábor, než padne tma. Všechno se odehrávalo samozřejmě jen v jejich představách – ostrovem byl perský koberec v hale a stan tvořilo staré prostěradlo, natažené přes sušák na prádlo.

Jenže dřív nebo později ztratila Willow o hru zájem, protože Martha neustále vymýšlela nová a nová pravidla – co smí a nesmí dělat nebo třeba proč se hry nemůže účastnit jejich obrovský plyšový lední medvěd.

„Nejsme přece na ostrově v Antarktidě," upozorňovala ji Martha, podle svého mínění naprosto logicky. „Jsme na tropickém ostrově. Ledním medvědům by tu bylo horko. A čím by se tu taky živili – oni přece nejedí kokosové ořechy, ne?"

„Možná by jedli, kdyby dostali příležitost," odpověděla Willow.

Poté co dojedli večeři a sklízeli nádobí do myčky, Martha náhle v břiše ucítila ten povědomý křečovitý tlak. Šlo o potvrzení toho, co už dávno věděla. Jako by snad takový důkaz potřebovala. Zklamaně si povzdechla a rychle se to snažila zamaskovat předstíraným zakašláním.

„Jsi v pořádku?" zeptal se Tom.

„Jen mě něco lechtalo v krku," odpověděla.

Tomovi obvykle nelhala, a když už, pak jen proto, aby ho překvapila – jako tehdy, když k prvnímu výročí svatby tajně naplánovala víkend v Benátkách. Všechno měla naplánované do posledního detailu – jen nemohla tušit, že Tom má pro ni své vlastní překvapení.

„Tak to tu večeři, co jsem pro nás rezervoval, můžeme zrušit," zasmál se, když mu předala letenky a přání.

Teď ale Martha zjistila, že když se snažila o dítě (jak strašně to znělo!), stala se z ní manželka, která před svým mužem ledacos skrývá.

Byly to jen drobné prohřešky – jako když mu neřekla o těhotenských testech, které si kupovala, nebo o dětském oblečení, jež propašovala do domu a schovala do skříně v pokoji pro hosty.

Nedokázala se s tím Tomovi svěřit, aby si nezačal myslet, že se na dítě upnula až příliš. Že je to jediná věc, na které jí záleží – a že on sám tím pádem přichází o její pozornost.

Takové věci se dějí v jednom kuse – kolik párů se rozešlo, protože nemohli počít dítě. To ale ona nedopustí. Oni dva to nedopustí. Byli silnější. *Ona* byla silnější. A silou vůle dokáže přinutit život, aby se přizpůsobil jejím plánům. Koneckonců, nebyla nadarmo dcerou svého otce.

Ale snad přece jen trochu předbíhala. Snažili se teprve deset měsíců. To přece ještě není tak dlouhá doba. Jenže ona byla zvyklá, že věci se dějí podle plánu – že se zkrátka *odškrtávají* ze seznamu úkolů. Jako neúnavná tvůrkyně seznamů si každé ráno sepisovala, co musí během dne stihnout – v práci i doma. Dávalo jí to pocit naplnění. Nikdy tam sice nenapsala „počít dítě“, ale ta slova tam přesto byla. Napsaná neviditelným inkoustem. Na úplném začátku každého seznamu.

Když si Martha vybavila svůj dnešní seznam úkolů, zbývala jí na něm ještě jedna věc, kterou si musela odškrtnout – promluvit si se svou sestrou. Potřebovala podporu Willow, pokud měla mít aspoň nějakou šanci přesvědčit jejich matku, že nadešel čas začít přemýšlet o budoucnosti a udělat jedno rozumné rozhodnutí.

Ne že by snad Willow měla ponětí o tom, co to znamená být rozumná – a jejich matka na tom popravdě nebyla o moc lépe. Během pandemie koronaviru Martha matku neustále nabádala, aby byla opatrná a neriskovala tím, že bude chodit z domu, ale matka trvala na svém: chtěla přiložit ruku k dílu a pomáhat lidem ve své komunitě. Spolu s několika dalšími se starala o to, aby starší a zranitelní sousedé měli nakoupeno a necítili se během lockdownu tak osamělí. Martha byla tehdy přesvědčená, že se její matka dřív či později nakazí – tak jako chudák Tomova maminka.

Kdyby měla krátce po smrti otce, která přišla jen pár měsíců před pandemií, ztratit i matku, neunesla by to. A právě ten strach byl tím důvodem, proč teď byla odhodlaná přesvědčit matku, ať prodá Anchor House a přestěhuje se ze Západního Sussexu blíž ke svým dcerám.

Zvlášť když se třeba časem objeví vnouče, s jehož hlídáním by mohla pomáhat.

S Willow po boku by Martha mohla mít větší šanci přesvědčit matku, že tohle je to rozumné rozhodnutí.

KAPITOLA 2

Willow tvrdě spala, když vtom jí zazvonil mobil.

Byl to sladce hluboký spánek, takový, který se špatně přerušuje, ale když šmátrala po telefonu na nočním stolku, s trhnutím se probudila. Uvědomila si přitom dvě věci.

Za prvé, není ve své posteli, leží ve vaně.

A za druhé, když se natahovala pro telefon, převrhla vše, co stálo na dřevěném stolku vedle vany.

Ten roztomilý malý stolek objevila v bazaru a triumfálně ho přinesla domů, plná plánů, jak ho natře krásnou křídově bílou a pak prodá na eBay. Myslela si, že by to mohl být začátek něčeho nového a tvůrčího, cosi ve stylu starého zahradnického obchodu její matky. Představovala si, že nejprve nashromáždí dost zboží a pak si otevře malý obchod s názvem *U Willow*. Plná nadšení proto už nakoupila potřebné plechovky s barvami, štětce a další věci, ale pak už se z nějakého důvodu nikdy nedostala k tomu, aby stolek skutečně natřela.

Kdyby někdy potřebovala symbol naprostého neúspěchu ve svém životě, ten stolek by to dokonale splňoval.

„Willow, jsi tam?“

Když z telefonu uslyšela hlas své sestry, probrala se úplně. Pak se náhle zachvěla; voda ve vaně už byla úplně vychladlá.

Natáhla se před sebe, aby si připustila teplou, a řekla: „Ano, jsem tu.“

„Ty jsi ve vaně?“ zeptala se Martha do hukotu tekoucí vody. Řekla to, jako by Willow přistihla při něčem neslušném.

„Ano,“ odpověděla.

„Tak co myslíš?“

„Co myslím o čem?“

„O tom, co jsem ti podívala.“

Bože, pomyslela si Willow, musela být tak zabraná do myšlenek na ten stolek, že nevnímala ani slovo z toho, co jí Martha povídala. Roztržitá zlatá rybka – to o ní vždycky říkal táta. Jedním uchem dovnitř, druhým ven.

„Promiň,“ zalhala, „je tu špatný signál, neslyšela jsem tě.“

V uchu se ozval frustrovaný povzdech.

„Zkus zastavit ten kohoutek a uslyšíš mě mnohem líp.“

Willow ji poslechla a Martha pokračovala.

„Napadlo mě, že bychom o víkendu zajely za mámou, vzaly ji na oběd a pak jí předložily náš plán.“

„Jaký plán?“

Další povzdech. „Přece přesvědčit mámu, aby prodala Anchor House.“

Willow se zamračila. Doufala, že na to Martha mezitím zapomněla. Sestra se o tom poprvé zmínila před pár měsíci, ale Willow to nebrala úplně vážně a dál se tím nezabývala. Nedokázala si prostě představit, že by jejich máma svolila, že opustí Anchor House a všechny své přátele v Tilshamu. A kromě toho to byl i jejich domov.

Nešlo o jen tak obyčejný dům, ale o jejich domov. Domov, kde Willow a Martha vyrostly. Willowina každá šťastná vzpomínka na dětství se točila kolem Anchor House a malebné přístavní vesničky mezi Boshamem a Chichesterem.

Její vzpomínky byly plné dní strávených hraním na pláži, chytáním krabů ve skalních tůních, broděním se po bahenních plochách v holínkách, ležením v písečných dunách a hodin strávených procházkami mezi pšeničnými poli a po úzkých uličkách mezi malebnými domky, obehnanými kamennou zídkou. Když zavřela oči, slyšela křik racků a cítila slaný mořský vzduch.

Jak vůbec mohlo její sestru napadnout, že máma tohle vše opustí, jen aby mohla žít poblíž Marthy a Toma na okraji Cobhamu? Na severním Surrey samozřejmě nebylo nic špatného, ale nebyl to Tilsham. Nebylo to místo, na které byla máma zvyklá a kde byla šťastná.

„Tak máš o víkendu volno a můžeš strávit den s mámou?“ zeptala se Martha.

„No, nemám naplánované nic, co by…“ Její slova se ztratila. „Necítíš, že se tu něco pálí?“ zeptala se sestry.

„Co tím myslíš, jestli něco necítím? Samozřejmě že ne!“

„Něco se tu pálí,“ zopakovala Willow a pohybovala nosem, aby pach nasála. „Určitě cítím –“ Znovu se odmlčela a naklonila přes okraj vany.

„Aj!“ vyjekla, když si uvědomila, co shodila ze stolku, když sahala po mobilu. Vedle ručníku, který měla připravený u vany, ležela podložka s aromaterapeutickými svíčkami, které si zapálila, než se šla koupat.

„Ajajaj!“ řekla znovu, „zdá se, že hořím.“

Z černého kruhu na podložce se teď kouřilo a malé plamínky se právě začínaly rozšiřovat, tekutý vosk se přitom rozléval všude kolem.

„Cože?“ vykřikla Martha Willow do ucha, když se její sestra odmlčela. „Co tím myslíš, že hoříš?“

Willow rychle odhodila mobil stranou a postavila se. Zavrávorala, protože jí trochu uklouzla noha, ale pak začala rychle nabírat dlaněmi vodu a hasit plamínky. Poté z vany vylezla, ale v nemotorném spěchu nějak zakopla, když sahala po dalším ručníku, a upadla na stranu, až rukou málem zajela do záchodové mísy. Snažila se udržet rovnováhu a přitom celou dobu slyšela hlas své sestry, ozývající se zpod radiátoru, když zjišťovala, zda tam Willow ještě je.

S ručníkem pevně omotaným kolem těla Willow zachránila mobil.

„Je to v pohodě, Martho,“ řekla, „není potřeba volat žádného hezkého hasiče, oheň jsem uhasila.“

„Jak velký to byl oheň?“

„Maximálně jeden nebo dva plamínky.“

„Ale v koupelně? Jak je to vůbec možné?“

„Povím ti to, až se uvidíme u mámy. Mimochodem, sobota, nebo neděle? Mně vyhovují oba dny.“

„Zjistím u mámy, který den je pro ni lepší, a dám ti vědět. Zatím si na víkend nic jiného neplánuj.“

Když hovor skončil, Willow vypustila vanu, osušila se a oblékla si pyžamo. Poté složila spálený ručník, aby ho odnesla dolů do koše, vděčná, že to je vše, co došlo k úhoně. Představa, že by musela svým přátelům Lucy a Simonovi přiznat, že jim téměř podpálila dům, ji dodatečně vyděsila. Slíbila si, že během hlídání tohohle domu už žádnou svíčku zapalovat nebude.

Nežila tu zcela zdarma; platila přátelům symbolický nájem a na oplátku jim pečovala o dům, zatímco byli pryč. Plánovali totiž založit rodinu a rozhodli se, že až bude opět bezpečné cestovat, stráví svůj poslední rok svobody cestováním po světě. Prostě dali v práci výpověď a jeli. Teď byli v Kjótu v Japonsku, poté se chtěli vydat do Vietnamu.

Willow sama by takovou věc okamžitě také podnikla, kdyby měla peníze. I když jak sama sebe znala, pravděpodobně by se někde beznadějně ztratila.

„To je teda sakra riskantní, když se mě ptáš,“ řekl její přítel Rick, poté co mu vysvětlila, jaké měla štěstí a může teď bydlet blízko Victoria Parku v Londýně v tak skvělém domě. Ve své finanční situaci by si něco takového jinak nemohla dovolit.

Lucy a Simon by vydělali mnohem víc, pokud by dům pronajali přes realitní kancelář, ale pak by se museli zbavit svých dvou milovaných siamských koček, Siria a Cedrika.

Willow tak musela každý týden posílat Lucy e-mail s aktuálními informacemi o jejích miláčcích. Nejvíc se přitom bála, že jedna z koček unikne dveřmi, které Willow nechá náhodou otevřené. Byly to výhradně domácí kočky, údajně příliš rozmazlené a cenné na to, aby se mohly jen tak toulat po okolí.

Když o tom Willow přemýšlela, přiznat Lucy, že jim skoro podpálila dům, poté co usnula ve vaně, by bylo mnohem snazší než přiznat, že ztratila jednu z koček.

S myšlenkou na své drahé svěřence se vydala Siria a Cedrika hledat. Našla je stočené vedle sebe v nízkém košíku u radiátoru v obývacím pokoji. Měli sice své dokonalé pelíšky, ale

používali je zřídka, raději leželi v prázdném košíku s dekou.

Když sem přišel Rick, musela od něj kočky držet co nejdál, protože byl alergický na jejich srst; začal okamžitě kýchat a svědily ho oči. Proto byl raději, když trávila čas u něj doma nebo šli spolu ven.

Seznámili se téměř před čtyřmi měsíci, v prosinci minulého roku, a to tím způsobem, jak se dnes seznamuje mnoho lidí, přes Tinder.

On swipnul doprava jako první a poté, co si jeho profil prohlédla a zalíbil se jí (měl hezký úsměv), swipla doprava i Willow. Poté si začali posílat zprávy a pár týdnů nato se domluvili na setkání v baru. Zbytek, jak se říká, je historie.

Ovšem vzhledem k tomu, jak se Willow nedařilo udržet dlouhodobé vztahy (nikdy s nikým nebyla déle než šest měsíců), netušila, zda se Rick také stane součástí její historie, a ne její budoucnosti.

Ještě bylo příliš brzy na to, aby to věděla.

Ti z jejích přátel, kteří Ricka poznali, říkali, že je skvělá partie, a dokonce i Martha, která žádného Willowina přítele dosud neschvalovala, označila Ricka za toho, kterého by se Willow měla držet. Máma ho také měla ráda, a kdyby ještě žil táta, jistě by mu dal taky palec nahoru.

Tak proč Willow stále nemohla uvěřit, že si tuhle šanci být šťastná s Rickem možná zaslouží?

KAPITOLA 3

Bylo krásné jarní ráno, a protože nastal čas odlivu, bahenní ptáci hledali na břehu moře škeble, které následně rozebírali svými dlouhými zobáky.

S hrnkem kávy v ruce a bolestmi v místech, kde žena ve věku třiašedesáti let bolest cítit neměla, si Naomi Millerová zastínila oči a pohodlně se usadila na lavičce na konci zahrady. Zašlá dřevěná sedačka jí poskytovalo nejlepší výhled na pobřeží; odsud mohla pozorovat veškerý ruch na pláži a stejně tak i ptactvo.

Se svým manželem Colinem koupili Anchor House před dvaatřiceti lety, krátce předtím, než se narodila Willow. Martě tehdy byly už tři roky. Nemohli tenkrát ani uvěřit svému štěstí, že si mohou dovolit tak prostorný eduardiánský dům s pěti ložnicemi a velkou zahradou, která sahala až k pláži. Z jejich řadového domu v jižním Londýně to byl značný skok a na život tady v přístavu Tilsham si zvykli jako… no, jako ryba na vodu.

Tak to aspoň Colin říkával, když se ho kdokoli ptal, jak si užívají nový život mimo Londýn.

„Ále, přizpůsobili jsme se tomu jako ryby vodě," říkal jim.

Ne že by tady Colin byl pořád. Od pondělí do pátku přebýval v malém studiovém bytě v Londýně, protože stále pracoval ve městě, a v pátek hned po obědě se vydával do Sussexu za Naomi a dětmi. Řadu víkendů trávil plachtěním a pobyt na vodě miloval, nic mu nepřinášelo větší potěšení. Užíval si pocit svobody a také soupeření s živly.

Bylo pro něj proto velkým zklamáním, že s ním manželka jeho lásku k plachtění nikdy nesdílela. Naomi se k němu čas od času ochotně přidala a také vyrazila na loď, ale často na něj pak vybuchovala kvůli jeho rozkazům, které nepochopila, a proto udělala něco úplně jiného. Mnohem raději se tak toulala kolem jejich nepatrného přístavu – vlastně jen zálivu – v malé veslici. Nebyla nadšenou plavkyní a k dalšímu Colinovu zklamání to samé platilo i pro jeho dcery.

Znepokojovalo ho, že jeho žena nerozeznala jednu plachetnici od druhé. Pro ni to byly jednoduše všechno lodě s plachtami. Ano, dokázala rozeznat starší dřevěné lodě od těch sklolaminátových, ale neuměla je pojmenovat. A nikdy taky nepochopila, proč by to vůbec měla dělat. Sama si uvědomovala, že tu možná jde pouze o její tvrdohlavost.

Své zájmy měla spíše na pevnině, zejména v zahradě Anchor House. Než dům koupili, byla zahrada ponechána sama sobě napospas. Bývalí majitelé, starší manželský pár, už na její údržbu nestačili.

Velká část zahrady proto byla zarostlá a nevyužitá, nemluvě o nebezpečí v podobě rozbitého skla ze skleníku a rozpadávajících se kůlen. Ale Naomi se postupem času zahrady ujala a proměnila ji v místo, které se stalo útočištěm pro ni i pro děti, když nebyly právě na pláži.

Kromě lásky k zahradničení si Naomi také vypěstovala další vášeň – sbírání starých zahradnických nástrojů a vybavení. Procházela aukce, charitativní obchody i bazary a sháněla různé věci – staré terakotové květináče, pozinkované konvičky a vany, nástroje s dřevěnou rukojetí, proutěné koše, kamenné žlaby a vázy nebo staré ozdobné drátěné stoly a židle.

Zpočátku kupovala věci jen pro svou zahradu, ale když jich nasbírala mnohem více, než sama potřebovala nebo na které měla místo, rozhodla se z toho udělat podnikání. Pronajala si ve vesnici malý obchůdek, který se právě v tu dobu uvolnil.

Nazvala ho *Vše pro zahradu* a úplně si ho zamilovala. S módou recyklace a čímkoli, co vzdáleně připomínalo vintage, se jí dařilo překvapivě dobře, a musela proto neustále shánět nový sortiment.

Pak bohužel musela obchod zavřít kvůli koronavirové krizi, která tak zdevastovala svět. Byl to smutný den. Část zbylého zboží prodala na internetu, ale hodně věcí zůstalo ještě v garáži. Jednoho dne se k tomu dostane, vyřadí, co má, a zbytek prodá.

Colin by se vyděsil, kdyby uviděl, v jakém stavu je jeho kdysi upravená garáž. Vždy byla jeho chloubou a on tam důsledně parkoval jejich auta, aby je ochránil před slaným vzduchem.

Naomi na takové věci tolik nehleděla a auto nechávala pravidelně venku.

„Tohle je totální úpadek," řekl by nejspíš Colin, nebo si to tak alespoň představovala.

Od jeho smrti uplynuly už víc než dva roky a Naomi stále v duchu slyšela jeho hlas tak jasně, jako by stál přímo vedle ní. Předpokládala, že už ho bude slýchat napořád.

V okamžiku, když zemřel, byli právě na večeři s přáteli v Chichesteru. Oslavovali jeho šestašedesáté narozeniny, a když bylo po všem a oblékali si kabáty, Colin se na ni podíval s podivným zmateným výrazem, jako by si náhle vzpomněl na něco důležitého a chtěl se jí na to zeptat. Pak si přiložil ruku na hruď, zavřel s úšklebkem oči a vydechl.

Tohoto velkého muže – často ho přirovnávali k medvědovi – nebylo úplně jednoduché zachytit, a když těžce dopadl na zem, narazil do stolu, u kterého právě jedli, a převrátil ho na sebe. Vzpomínka na Colina ležícího mezi střepy prázdných sklenic a šálků na kávu ji pak pronásledovala ještě dlouhé měsíce. Zdálo se jí to jako příliš nedůstojný konec lidského života.

Jejich rodinný lékař, který byl zároveň i jejich osobním přítelem, ho už dlouho varoval, aby omezil konzumaci alkoholu a víc dbal na stravu. Ale Colin byl konzervativní a odmítal cokoliv měnit, bez ohledu na Naominy poznámky. Byl tím typem muže, který věřil, že běžná pravidla pro něj neplatí; připadal si nedotknutelný.

„Na něco stejně umřu," říkával pokaždé, když se ho snažila přivést k rozumu, „a doufám, že se to stane dřív, než mi přeskočí!"

Ideální konec pro něj by byl usnout v zimní zahradě po dni stráveném plachtěním na jeho milované lodi. Nazval ji Marlow – jméno vzniklo na Naomin návrh spojením jmen Marthy a Willow.

Na nepřítomnost Colinovy velkolepé osobnosti si musela dlouho zvykat, ale nepotkalo ji to, co se nazývá zlomeným srdcem. Její život se nezastavil, jak by lidé, projevující jí soustrast na pohřbu, možná čekali. Zdálo se, jako by si mysleli, že bez Colina nemůže existovat, že pro ni byl vším.

Pravda je ovšem taková, že jakmile měla pohřeb za sebou, začala v sobě cítit pozvolnou proměnu – její staré já se měnilo v nové, silnější. V to skutečné, jak si ráda myslela.

Colin byl sice tím, kdo u nich dělal všechna finanční rozhodnutí – což byla jeho specialita, neboť pracoval jako zástupce ředitele mezinárodní investiční společnosti –, ona byla ale zase ta, kdo doma řídil dění v zákulisí.

Ano, on byl hvězdou na jevišti, ten, kdo kraloval a bavil přátele a kolegy z práce, ale ona byla ta, kdo v zákulisí režíroval, produkoval a měnil kulisy. Velmi brzy pochopila, že v jejich manželství může být jen jedna hvězda – a tou byl Colin. Tak to prostě v některých partnerstvích chodí.

Byla vdovou jen něco málo přes dva roky a neuplynul den, kdy by si na Colina nevzpomněla, ale odmítala žít v minulosti. Život se mění a přijmout tuto skutečnost člověku umožňuje, aby se přizpůsobil a také změnil. Možná dokonce k lepšímu.

Když dopila kávu, všimla si, že se k bahenním ptákům přidala dvojice pilných čejek červenonohých. Rýp, rýp, rýp, hrabaly jejich zobáky.

Čejky vždy Naomi připomínaly její nejstarší dceru Marthu. Šlo o ten cílevědomý způsob, jakým se pták pustil do práce – s takovou vytrvalostí. To byla celá Martha – rozhodná a soustředěná. Stanovila si svůj cíl a věnovala se mu s neochvějnou zarputilostí. Byla činorodá, stejně jako její otec. Willow naopak spíše připomínala pěnkavu – drobnou a skákající, bez jasného cíle.

Obě sestry se nemohly víc lišit. Naomi stále ohromovalo, jak mohou dvě děti stejných rodičů být tak naprosto odlišné.

Zatímco Martha byla tmavovlasá, vysoká, s oválným obličejem a oříškově hnědýma očima a nosem, který podle ní byl příliš dlouhý, Willow měla menší, subtilnější postavu a obličej ve tvaru srdce, rámovanými blond vlasy. Její oči byly modré, stejně jako Naominy, a posazené dál od sebe. Jako dítě ji vždy vybrali, aby hrála ve školním vánočním představení anděla, zatímco Martha o tuto roli nikdy zájem neměla. Vždy chtěla hrát hostinskou, která autoritativním hlasem hlásá, že u nich není na přespání místo.

„Zdravím!"

Naomi se naklonila dopředu a otočila hlavu vlevo k místu, odkud ten hlas vycházel. Věděla i bez toho, že by ho viděla, že jde o Ellise Ashtona, nového nájemníka Waterside Cottage, jejího

nejbližšího souseda.

Ellis se sem nastěhoval koncem února, před necelými dvěma měsíci. Bylo mu čtyřiašedesát let, byl vdovec a měl nevlastního dospělého syna. Ten žil v Los Angeles. Ellis pracoval jako klientský ředitel investiční firmy a nedávno odešel do důchodu. Práce ho zavedla do Frankfurtu, Bruselu, New Yorku, a nakonec i do Londýna, kde si dočasně pronajímal dům v Richmondu. Pak se přestěhoval sem, aby byl blíž své matce, která žila v místním domově důchodců.

„Taky zdravím," usmála se.

„Mohu vstoupit na palubu?"

„Vstup povolen."

Zvedl zámek na dřevěné brance a otevřel ji.

Když teď stál přímo před ní, viděla Naomi, jak mu jeho světlounce modré oči ladí s barvou košile a oblohy nad jeho hlavou. Předklonil se a zdvořile jí políbil tvář. Pak s úsměvem – který ho doprovázel neustále – vytáhl zpoza zad kytici růžových a krémových tulipánů.

„Obávám se, že jsem je ukradl ze zahrady svého pronajímatele," řekl, „ale chtěl jsem ti dát něco za to, že včerejší večer byl tak výjimečný."

„Děkuju," řekla a začervenala se jako dospívající dívka, když si vzpomněla na to, jak pro ni vařil večeři a co se stalo potom. A právě to byla toho rána příčina jejích bolestí na tolika místech.

Bože, co by si o tom pomyslel Colin!

A hlavně – co by na to řekly Martha a Willow?

KAPITOLA 4

Tom Adams byl právě na cestě do práce. Od chvíle, kdy si Martha potají udělala test, jestli není těhotná, uplynuly už dva dny.

Dobře věděl, že před ním jeho žena některé věci tají – stejně jako on před ní. Podle něj to tak dělal každý pár. A ten, kdo tvrdil opak, nelhal jen ostatním, ale i sám sobě. Nebylo přece možné ani rozumné vylévat si navzájem úplně všechny obavy, které člověku proběhnou hlavou.

Právě proto, že Marthu miloval tak hluboce, jak ji miloval, nechtěl ji zatěžovat minimálně polovinou věcí, které se mu zrovna honily hlavou. Měla dost starostí sama se sebou – se svým palčivým přáním mít dítě. Snažili se teprve deset měsíců a už to na ní začínalo být znát.

Na něm ostatně taky.

Vždycky fungovali jako tým. Byli na sílu svého partnerství pyšní. Cokoli dělali, dělali naplno – na dvě stě procent. U nich nic nebylo jen napůl. Buď všechno, nebo nic. A právě to ho začínalo znepokojovat.

Dítě si přál stejně jako ona, opravdu – ale nechtěl, aby se v tom procesu sami sobě ztratili. Přečetl si, jak snadno se to v partnerství může stát, a děsilo ho to.

„My dva se nikdy nestaneme jedním z těch párů, co svůj vztah zničí tím, že se upnou jenom na dítě," řekla Martha, ještě než zjistili, že všechno nepůjde tak hladce, jak si mysleli. Nebyla zvyklá na neúspěch – a teď jejich neschopnost počít právě tak brala. Jako selhání.

Jak dlouho potrvá, než začne hledat viníka?

A proč měl Tom takový strach, že tím viníkem bude on?

Mít rodinu bylo od začátku jejich společné přání. Když se seznámili, otevřeli téma dětí poměrně brzy. Vždycky je lepší předejít nepříjemným překvapením, než je řešit později – oba k tomu přistoupili racionálně, jako k vyjasňování podmínek před vážným závazkem. A Tom si dodnes pamatoval, jak se jim oběma ulevilo, když zjistili, že se na tom shodnou.

Vzali se před čtyřmi lety a rozhodli se nejdřív usadit a upevnit svůj vztah. Teprve potom mělo přijít na řadu rodičovství. Měli všechno promyšlené, dokonale a důkladně naplánované.

Jenže pak se svět změnil. A Tom si najednou nebyl jistý, jestli je vůbec správné přivádět dítě do doby, která se během pár týdnů mohla převrátit vzhůru nohama. Starší generace se bály války nebo atomové bomby. Dnes mohlo přijít něco mnohem zákeřnějšího.

Jeho matka onemocněla v prvních týdnech pandemie, ještě než si kdokoli dokázal představit, jak zlé to bude. Strávila pět děsivých týdnů v nemocnici na ventilátoru – a nakonec zemřela. Během té doby ji Tom ani jeho sestra Lynn nesměli navštívit. Dokonce ani jejich otec. Zemřela sama, v péči vyčerpaného ošetřovatelského týmu.

Táta, o patnáct let starší než máma, si vždycky dělal legraci, že on z nich dvou půjde jako první. Po její smrti byl ale zdrcený a z té ztráty se nikdy úplně nevzpamatoval. Lynn ho kvůli jeho chatrnému zdraví přemluvila, aby se přestěhoval blíž k ní.

Tom měl výčitky, že péči o otce nechal na sestře, ale okolnosti tomu nahrávaly. Jejich rodný dům se nacházel v Harrogate a Lynn bydlela s manželem nedaleko, v Northallertonu. Dávalo tudíž smysl, aby táta zůstal v Yorkshiru.

Tom se sbalil a odešel hned po promoci na univerzitě v Leedsu. Yorkshire opustil kvůli práci v Londýně, kde získal místo jako účetní stážista. Nakonec se začal specializovat na forenzní účetnictví, což pro něj s jeho až puntičkářskou zálibou v detailech představovalo ideální profesi.

Před třemi lety se s Marthou odstěhovali z Londýna a on se odhodlal založit vlastní firmu. Pronajal si kancelář poblíž Guildfordu, dal dohromady malý tým a společně si začali budovat klientelu. Dařilo se jim – i přesto, že jim rozjezd narušila pandemie – a nedávno si je dokonce najala prestižní právní kancelář, aby sehnali důkazy proti pojišťovně obviněné z podvodu na zákaznících.

Martha ho podporovala na každém kroku a nepřestala, ani když jí řekl, že chce opustit své poměrně jisté a dobře placené místo v Londýně a zkusit to na vlastní pěst. Za to jí byl nesmírně vděčný – za to, že v něj věřila, za to, že ho nechala, ať se pustí do tak riskantního podniku. A ten risk se zatím víc než vyplácel.

On by na oplátku pro ni udělal cokoli, jen aby jí splnil sen o dítěti. Ale jak daleko by byl ochotný zajít?

Co když se časem její zoufalství prohloubí a ona navrhne umělé oplodnění?

Ta představa ho děsila. Nejen kvůli ohromné finanční zátěži, ale i kvůli všemu trápení, které by to přineslo – nadějím, jež by se pokaždé rozbily o další neúspěšný pokus.

Modlil se, aby ji toho mohl ušetřit.

Když objevil poslední těhotenský test, který si před ním Martha schovala, neřekl o tom ani slovo. Nebylo to poprvé. Zřejmě chtěla, aby se o tom dozvěděl až ve chvíli, kdy bude mít důvod k radosti – až mu bude moct s úsměvem oznámit, že je těhotná.

Upřímně řečeno, přál by si být u toho. Sdílet s ní ten okamžik, ať už dopadne jakkoli.

Nebylo to tak, že by ji špehoval, když ten test našel v koši. Ale podezření v něm vzklíčilo toho dne už dřív – hned jak přišla z práce a zamířila rovnou do koupelny. Uslyšel šustění její kabelky. Znal její zvyky stejně dobře jako své vlastní, takže jakákoli odchylka od běžného rytmu v něm okamžitě spustila poplach.

Ano, podíval se do koše v koupelně, když si čistil zuby a chystal se jít spát. Ale jen proto, aby si potvrdil to, co už tušil.

Kolem třetí ráno se probudil a zjistil, že Martha pláče. Tvrdila, že ji bolí břicho kvůli menstruaci – a možná to byla i pravda. Ale Tom si byl jistý, že ty slzy mají jiný důvod. Nabídl se, že jí ohřeje termofor, a zatímco čekal v kuchyni, až se dovaří voda v konvici, pohlédl na kalendář na zdi.

A teď, když projížděl ranní dopravou, zaplavila ho vlna studu. Vzpomněl si, proč tehdy na ten kalendář koukal.

Počítal dny, kdy bude Martha znovu ovulovat.

Počítal dny, kdy „bude mít volno“.

Počítal dny do chvíle, kdy to všechno začne nanovo – a celý ten tlak se zase vrátí do vyjetých kolejí.

KAPITOLA 5

Vlak z Cobhamu a Stoke D'Abernon do londýnského Waterloo v 7:57 byl přeplněný a měl třináct minut zpoždění. Nebylo to nic neobvyklého, ale i tak to Marthu rozčilovalo – nesnášela, když někam dorazila pozdě.

Mohutný muž sedící vedle ní zabíral tolik místa, že se rozléval i do její sedačky. Ten vpád do jejího osobního prostoru v ní málem vyvolal nostalgii po dobách, kdy se kvůli covidu dodržovaly rozestupy. Protože si neměla kde rozložit laptop, vytáhla aspoň mobil a začala kontrolovat e-maily. Projela je jeden po druhém, označila ty, kterými se bude zabývat později, a nemilosrdně mazala všechno, co ji nezajímalo. Pokud šlo o digitální úklid, byla nekompromisní – dalo by se říct, že byla Marií Kondo světa technologií.

Ve skutečnosti byla zastánkyní uklízecí metody této slavné Japonky už od chvíle, kdy se stala populární. S Tomem tehdy její zásady zavedli i doma. Oba byli odjakživa pořádkumilovní – to byl další z důvodů, proč si tak rozuměli – a jedno propršené sváteční pondělí strávili tím, že systematicky vyklízeli všechny skříně, a dokonce i půdu. Všechno, co uznali za nadbytečné – oblečení, které už léta nenosili, knihy, ke kterým by se nikdy nevrátili, levné badmintonové rakety, krabice se vším možným, co už prostě nepatřilo k tomu, kým teď byli –, skončilo v pytlích, připravené k odvozu na charitu nebo na skládku. Ani jeden z nich nebyl sentimentální, takže se jim uklízelo celkem snadno. Když skončili, cítila Martha zvláštní pocit očisty, kontroly nad věcmi a nové energie.

Když vlak konečně dorazil do Waterloo a Martha spěchala po přeplněném nástupišti směrem k metru, vybavila si, jak ji předevčírem v noci přemohly slzy – jak bezmocně a zbytečně se cítila. Možná by se měla k úklidu podle Marie Kondo znovu vrátit. Možná by jí to opět dalo pocit, že má věci pod kontrolou. Protože teď měla pocit přesně opačný – že se ocitla v moci nějaké neviditelné síly, která jí brání mít dítě, po němž přitom tolik touží.

V přízemí budovy, kde sídlila firma *Brand New Designs*, si koupila své obvyklé latté a vyjela výtahem do desátého patra. U stolu, kde už měla zapnutý počítač a před ní ležel denní plán, se pustila do práce. Tady aspoň mohla napřít energii jinam než k myšlenkám na to, že opět není těhotná.

Jenže ne na dlouho. V tři čtvrtě na dvanáct ji zavolali do hlavní zasedací místnosti – tým se měl poradit o novém klientovi, který potřeboval kompletní rebranding. Nikdo zatím netušil, o koho půjde, dokud Jason Dawson, ředitel společnosti, třikrát necvakl svým perem – jak měl ve zvyku – a nezačal:

„Topolino," oznámil. „Původně čistě internetový obchod specializující se na luxusní dětské a těhotenské oblečení, dnes jej najdete i v několika vybraných prodejnách – třeba v Harrods nebo v Harvey Nichols. Do širšího povědomí se dostali, když byl malý Archie, syn Meghan a Harryho, vyfocený v jejich modrobílé pruhované pletené bundičce s myšákem na límci. *Topolino* znamená v italštině ‚malá myš', kdyby to někdo z vás nevěděl."

Na obrazovce za Jasonem se objevil snímek rozesmátého Archieho v uvedené bundičce. V místnosti se ozvaly uznalé hlasy.

„Díky téhle publicitě jejich prodej raketově vzrostl," pokračoval Jason, „a firma otevřela několik kamenných prodejen v Londýně, Bathu a Cambridge. Jenže – a teď přichází kámen úrazu – nedávno udělali tu chybu, že…"

Martha, která zírala na fotografii rozkošného Archieho, okamžitě věděla, o jakou chybu šlo, a dřív než se stačila zarazit, vyhrkla: „Byli obviněni z neetických výrobních praktik."

Jason se na ni otočil a třikrát zacvakal perem. „Pokračuj," pobídl ji s pohledem upřeným jen na ni.

Martha věděla, že Jason má rád spontánní postřehy, ale přesto ji rozčilovalo, že dávala najevo, že o dětech ví až příliš – přestože sama žádné neměla. Nikomu z kolegů a kolegyň neřekla, že se s Tomem snaží o miminko. Kdyby to udělala, byla si jistá, že by svého nedávného

povýšení nikdy nedosáhla. Ostatní v týmu buď děti neplánovali, nebo je měli už dávno odrostlé – fázi plínek a nočního vstávání už měli bezpečně za sebou.

„Bylo vzneseno obvinění, že při výrobě nové kolekce těhotenského oblečení využívali dětskou práci v Bangladéši," řekla Martha. „Jakmile se obvinění objevilo, značka s továrnou okamžitě ukončila spolupráci a přesunula celou výrobu zpět do Spojeného království – do své stávající továrny v Midlands, kde měli nad výrobou lepší kontrolu."

„Přesně tak," přikývl Jason s úsměvem.

„Předpokládám, že výroba v Bangladéši pro ně byla levnější," poznamenal Steve, jejich kreativní ředitel.

„A teď za to platí," řekl Jason. „Proto cítí potřebu rebrandingu."

„A zaznamenali skutečně pokles prodeje nebo popularity?" zeptal se James, poradce pro design. „Protože to, co zákazníci prohlašují v návalu rozhořčení, často nebývá totéž, co pak skutečně udělají."

„Dobrá poznámka," uznal Jason a třikrát cvakl perem. „Pokles prodeje byl sice minimální, ale v obchodě rozhoduje image – nebo spíš její vnímání. Naším úkolem tedy bude přesvědčit klienta, že dokážeme znovu nablýskat jejich značku, která podle nich ztratila lesk."

Následujících pětačtyřicet minut si přehazovali nápady sem a tam, dokud Jason poradu neukončil.

„Jsi o Topolinu velmi dobře informovaná," řekl, když za ní vyšel z místnosti. „Dělala sis průzkum dětského sortimentu, že?"

„Kupovala jsem dárek pro kamarádčino miminko," zalhala s klidnou tváří. Pokud to byl Jasonův nenápadný způsob, jak zjistit, jestli je těhotná nebo to má v plánu – otázka, kterou podle zákona nesměl položit –, překračoval tím povolenou hranici. Ale muži jako on v tom uměli chodit. Věděli, jak překračovat hranice, aniž by za to zaplatili. Byl chytrý, energický, nápadně pohledný a měl neuvěřitelný talent působit dojmem, že přesně ví, co si kdo myslí. V jiném životě by mohl být pro Marthu pokušením. Teď už ale viděla skrz kouřovou clonu jeho dokonalého šarmu.

„Doufám, že jsi našla něco pěkného," řekl, pomalu se usmál a odkráčel do své kanceláře.

Našla, pomyslela si Martha a vybavila si krásný kabátek, který měla schovaný v pokoji pro hosty. Koupila ho ještě předtím, než se objevila obvinění vůči Topolinu, a doufala, že ho ušili opravdu v tak etických podmínkách, o kterých teď firma všechny přesvědčovala.

Oběd představoval uspěchaný hrnek polévky miso ohřátý v kancelářské mikrovlnce a pak ji čekala další schůzka – tentokrát se stálým klientem, internetovou sázkovou platformou. Ta se toužila prezentovat tak, že je zodpovědná a varuje před rizikem sázkových her, a přitom dál lákala své jádro zákazníků – lidi, kteří si hazard vlastně nemohli dovolit – k ještě větším sázkám.

Nebyl to zrovna kreativní či inspirativní pracovní den, pomyslela si Martha večer ve vlaku plném lidí. Jason často říkával, že když člověk vede firmu, nemůže si klienty vybírat. Ale ona si tím nebyla jistá. V dnešní době by přece měli všichni uvažovat trochu víc eticky, ne? Být méně cyničtí. Jason sice neustále mluvil o tom, že je třeba „zůstat autentický", ale zároveň dokázal bez mrknutí oka hrát podle jakýchkoli nových pravidel, která mu přinášela zisk.

Její otec by s Jasonem stoprocentně souhlasil. Byznys je byznys. Pro klienta i pro lidi, co pro tebe pracují, děláš maximum a nikoho nesoudíš. Venku číhá džungle a přežijí jen ti, kdo se nebojí.

Martha ho od dětství obdivovala. Chtěla být jako on – plná energie, cílevědomá, neústupná. S ním bylo vše zábavné a možné. „Slovo nejde neexistuje," vštěpoval jí vždy. „Dosáhnout se dá všeho. Jen musíš věřit."

A ona mu věřila. Udělala všechno proto, aby uspěla, tak jak si přál. Byl na ni nesmírně hrdý, když dokončila studium ekonomie s vyznamenáním, a ještě víc, když získala magisterský titul z marketingu.

„To je moje holka," říkával spokojeně. „Teď jsi oficiálně vzdělanější než tvůj starý táta."

Náhle si hořce uvědomila, jak moc jí chybí. Scházela jí jeho neochvějná víra v ni, jistota, kterou jí dodával vždy, když o sobě pochybovala.

Do cílové stanice zbývalo deset minut, když jí v kapse zavibroval mobil. Přišla zpráva od Jasona:

Chci, abys přišla s návrhem prezentace pro Topolino, až na to dojde.

Skvělé, odepsala. *Těším se.*

Proč si ale vybral zrovna mě? pomyslela si. Testuje mě? Pokud ano, možná pohořím – protože momentálně mám hlavu úplně prázdnou. Její otec by řekl, že to je jen znamení, že potřebuje změnit úhel pohledu.

Když pak vyjížděla autem z parkoviště u nádraží, vzpomněla si, že máma jí pořád ještě neodpověděla na zprávu na WhatsAppu ohledně plánů na víkend. Bylo to zvláštní. V poslední době ale její matka na zprávy reagovala nebývale pomalu, někdy se neozývala vůbec. Dřív vždycky psala a telefonovala téměř okamžitě.

Martha jen doufala, že se její máma neodmlčela proto, že má nějaký problém, který se snaží ututlat. To by její mámě bylo podobné – pokud možno nepřidělávat ostatním zbytečné starosti.

KAPITOLA 6

Její nadřízený v organizaci *Acts of Kindness* – neboli *AoK* – jí oznámil, že má předpoklady stát se jednou z jejich hvězdných pracovnic.

„Máš přirozený dar mluvit s lidmi," řekl jí Kyle během zácviku. „Lidé se ti otevírají. A víš proč? Protože je posloucháš – máš v sobě empatii. A to se naučit nedá. Tak ten dar využij."

Problém byl v tom, že právě tahle její empatie jí teď spíš škodila. Kvůli ní neplnila předepsané cíle. Jde jen o slabší období, přesvědčovala sama sebe, to se stává všem. Do *AoK* nastoupila před necelými třemi měsíci, plná nadšení, že se může stát součástí něčeho, co pomáhá dělat svět o něco lepším. Zdálo se to jako ideální práce: flexibilní pracovní doba, jen pár minut pěšky od bytu, a navíc v týmu lidí, kteří opravdu věřili ve smysl své práce. Jenže ta měla i svou odvrácenou stránku – Willow často litovala lidi, kterým musela volat. A někdy se za to, co dělá, dokonce trochu styděla.

„Musíš se na to dívat v širších souvislostech," řekl jí Kyle, když se mu svěřila. „Voláš lidem, kteří už dobrou věc podporují. Ty jim jen trochu pomáháš, aby šli ještě o krok dál. Většina z nich to udělá ráda."

A měl pravdu. Mnoho takzvaných „pravidelných dárců" považovalo zvyšování svých příspěvků za morální povinnost. Dalo se to brát třeba jako způsob, jak udržet krok s inflací.

Jiný pohled – jak se psalo v příspěvku jednoho bývalého zaměstnance na internetu – ale tvrdil, že práce pro *AoK* je vlastně totéž, co dělá jakékoli jiné telemarketingové call centrum. Jednoduše se neštítí z lidí tahat peníze, jen to dělá pod zástěrkou dobrých skutků. Kyle na to měl jedinou odpověď: „Musíš věřit, že účel světí prostředky."

Willow postupně zjišťovala, že práce v charitativním sektoru je mnohem tvrdší, než si představovala. Musela se soustředit na důvod, proč lidem vůbec volá. Tam venku byly nemocné děti, které potřebovaly léčbu, a jediná cesta, jak ji zaplatit, vedla přes dary. Miliony hladovějících po celém světě. Lidé bez domova. A také zvířata – opuštění psi a koťata, brutálně týraní osli, kteří padali vyčerpáním. Jasně, pro někoho pomoc zvířatům nebyla prioritou, ale v *AoK* se rozdíly nedělaly. Utrpení je utrpení. Potřeba zůstává potřebou. A jejich práce spočívala v tom, aby byli součástí řešení.

Tu večerní směnu s Willow odpracovalo několik známých kolegů – většinou městští „kreativci", kteří ve svých očích byli něco jako moderní Robin Hood: bohatým brát a chudým dávat. Byly tu i dvě začínající herečky. Těm se zdála práce u *AoK* ideální – mohly si směny přizpůsobit konkurzům a vydělaly si víc, než kdyby obsluhovaly v hospodě. Navíc mohly při telefonování naplno využít svůj herecký talent, a často tak splnily i ty nejnáročnější normy.

Willow si uvědomovala, že se musí sebrat a zapracovat na svém výkonu – jinak si za chvíli bude hledat jinou práci. Fluktuace tu byla obrovská. Kdo nesplnil plán, ten šel. A jak Kyle často žertoval: „Nezapomeňte, nejsme tu žádná charita!"

Nedávno jí Kyle vytkl, že se při hovorech nedrží scénáře a dělá příliš dlouhé pauzy.

„Jakmile se jen na vteřinu zarazíš," řekl jí, „dáváš dárci prostor převzít kontrolu a odmítnout tě. Musíš být víc asertivní."

Její sestra by s tímhle rozhodně problém neměla. Kdyby tady pracovala Martha, překračovala by normy levou zadní – a Kyle by si na ni netroufl. Ale přemýšlet o tom, jaké by to bylo být jako ona, považovala Willow za zbytečné. Odjakživa byly úplně rozdílné – jako noc a den.

Teta Geraldine, mámina nejstarší přítelkyně a kmotra obou sester, to jednou výstižně shrnula: Martha, posedlá pořádkem a dokonalostí, by nikdy nikomu nepůjčila knihu – bála by se, že ji ten dotyčný poškodí nebo nevrátí. Willow naopak byla ten typ, který si knihu půjčí, založí si v ní roh stránky, neúmyslně ji pocáká čajem, upustí do vany – nebo ji rovnou prostě ztratí. Vždycky ale omylem, nikdy úmyslně.

No, proti tomu nemohla Willow nic namítat. Byla beznadějně nepořádná a nikdy netušila, kam ji život v příští chvíli zavane.

Když viděla, že Kyle obchází kancelář a dělá svou pravidelnou hodinovou kontrolu výsledků, upravila si sluchátka s mikrofonem a vytočila další číslo ze seznamu. Nesnášela, když jí Kyle stál za zády – a ještě víc, když poslouchal její hovory. Okamžitě znervózněla a začala dělat chyby. Naštěstí to teď vypadalo, že má zálusk spíš na Stefana, nejnovějšího člena týmu.

Když v Matlocku městečku v Derbyshire, zvedla telefon paní Tateová, Willow spustila podle předepsaného scénáře. Po pěti minutách už ale nevěděla, co ji tíží víc – jestli to, jak krutě se v Indii zachází s osly, jak je bijí, nechávají hladovět a následně umírat u silnic, nebo to, že slyší slabounký hlas staré paní, která se smutně omlouvá, že si prostě nemůže dovolit přispívat víc.

„Stačila by jediná libra týdně navíc a těm ubohým týraným oslíkům by to tolik pomohlo," zkoušela ji přemluvit Willow. Cítila se přitom, jako by tu ženu okrádala o kabelku přímo na ulici.

„Kéž bych mohla pomoct," řekla paní Tateová. „Opravdu bych ráda, ale mám jen státní důchod a pořád je tu tolik účtů… nemám ani na opravu pračky." Hlas se jí třásl a Willow to už nemohla vydržet. Nechtěla ji trápit ještě víc. Kdyby mohla, poslala by jí peníze na novou pračku sama – nebo jí dokonce přišla vyžehlit prádlo.

„Moc se omlouvám, že jsem vás obtěžovala, paní Tateová," řekla skoro se slzami v očích. „Prosím, nedělejte si s těmi oslíky starosti. Už tak pro ně děláte úžasnou věc a oni si vaší pomoci jistě váží. Na shledanou."

„Na shledanou, zlatíčko. A děkuji, že to chápete."

Willow hovor se staženým hrdlem ukončila a před dalším telefonátem se musela obrnit. Proč měla poslední dobou pocit, že pokaždé naráží na lidi, kteří s penězi sotva vyjdou? Jednou by bylo hezké zase mluvit s někým, kdo má peněz na rozdávání – a kdo by se o ně rád podělil.

Možná v tom tkvěl celý problém světa – ti, kdo peníze mají, si je nechávají pro sebe, a ti, kdo nemají, přesně vědí, jaké to je, a chtějí pomáhat, i když sami nemohou.

Willow úspěšným a bohatým lidem nijak nezáviděla. Nebyla ten typ zatrpklého člověka. Naopak, přála jim to. Vždyť i její rodina si vždycky žila pohodlně a ona sama vyrůstala v prostředí, které by leckdo nazval privilegovaným.

Radši ani nemyslela na to, co by si o téhle práci pomyslel její táta. „Tohle přece není žádná kariéra, zlato," slyšela ho, jak říká, s tím svým shovívavým úsměvem.

A co může být lepší životní poslání než pomáhat dělat svět lepším místem? odpovídala mu v duchu.

Bylo zvláštní, že Martha nikdy neměla potřebu se obhajovat, zatímco Willow se tím trápila skoro pořád. Ale táta nikdy neschvaloval to, čemu říkal PŽV, tedy *pochybné životní volby* – a tuhle práci by určitě za jednu z nich považoval. „Mysli na svoji budoucnost," říkával jí. „Vždycky se ptej sama sebe, jakou ji chceš mít."

A v tom byl další rozdíl mezi Willow a Marthou. Martha vždycky věděla, co chce – skvělou kariéru, skvělého muže, a až přijde čas, i pár skvělých dětí. Willow naproti tomu nikdy pořádně nevěděla, co si přeje. A to nevěděla ani teď.

„Už zase sníš, Willow?"

„Čekám, až dárce zvedne telefon," zalhala Kyleovi, který se vedle ní zjevil jako duch.

Když se přesunul k dalšímu stolu, vytočila další číslo a čekala, až to slečna Evansová z Penarthu zvedne. Když se tak stalo, spustila své předepsané úvodní repliky:

„Dobrý večer, slečno Evansová, doufám, že si užíváte příjemný večer a že vás neruším při ničem důležitém, ale chtěla jsem se zeptat, zda byste —" Ve sluchátku u Willowina ucha náhle a prudce zavládlo ticho.

Dobře, pomyslela si, další hovor už bude lepší.

A měla pravdu. Stejně tak byl úspěšný ten následující, který dokonce skončil slušnou jednorázovou částkou od stálého dárce.

Ve 20:30 končila směnu s dobrou náladou – a překvapilo ji, že na ni před budovou čeká Rick. Jako pokaždé, když ho spatřila – s jeho pohlednou tváří, precizně zastřiženými vlasy a elegantním oblekem –, musela se štípnout, že je to opravdu její přítel. Byla si jistá, že není tak docela Rickův typ – stejně jako on nebyl ten její.

Její poslední kluk se živil jako kurýr na motorce. Přes den rozvážel zásilky po Londýně a večer hrál v kapele na basu. Vlasy měl skoro stejně dlouhé jako ona. Ten předchozí byl zase kuchař s vlastním stánkem s veganskými burgery, se kterým objížděl hudební festivaly – a právě tam se seznámili. Zato Rick, kterému bylo osmatřicet, byl úplně jiná liga. Vypadal jako muž, který má po svém boku chytrou, elegantní a ambiciózní partnerku.

Tedy pravý opak Willow.

„Co tady děláš, Ricku?“ zeptala se.

„Beru tě na večeři, to dělám.“

„Ale když jsme spolu včera večer mluvili, nic jsi neříkal.“

Usmál se. „V tom je přece smysl překvapení, když chceš potěšit svou přítelkyni a oslavit výročí. Nic předem neprozradíš.“

„Výročí?“ zopakovala. Panebože, na co zapomněla?

„Dneska jsou to čtyři měsíce, co jsme se potkali, a já tě vezmu na speciální večeři.“

„To je od tebe moc milé,“ řekla dojatá tím romantickým gestem. „Ale já nejsem oblečená tak, abych mohla jít na nějaké speciální místo,“ dodala a zatahala za své volné lacláče a džínovou bundu.

„To nevadí,“ usmál se. „Pojď, mám pro tebe ještě jedno překvapení. A doufám, že na něj řekneš ano.“

„Prozraď mi to hned,“ poprosila, zatímco ji vzal za ruku a vedl ji ke svému BMW, zaparkovanému na dvojité žluté čáře.

„Ne,“ řekl, „musíš si počkat.“

Otevřel jí dveře u spolujezdce, a když nastoupila, jemně je za ní zavřel. Takový Rick prostě byl – dokonalý gentleman. A taky to byl jeho nenápadný způsob, jak mít jistotu, že dveřmi příliš prudce nebouchne, jak měla ve zvyku. Nikdy to nemyslela zle, prostě… už byla taková. Stejně jako když málem podpálila dům svých přátel. Nebo když v jednom kuse zapomínala, že Rick nepije čaj a do kávy si nedává mléko. Pokaždé se ho to dotklo, ale jak mu říkala, měla hlavu jako cedník a podobné maličkosti si prostě nezapamatovala.

Smál se, když přiznávala, že má děravou paměť a nikdy si nezapamatuje žádné datum, natož telefonní číslo. „Čísla jsou moje parketa,“ řekl tehdy. A když se mu svěřila, že má tak trochu chaos ve svých financích – což bylo jen mírné označení pro přečerpání účtu –, nabídl se, že s ní projde výpisy z banky i z kreditky. Ohromně jí tím pomohl. Našel spoustu trvalých příkazů a inkas, které dávno zapomněla zrušit. Byla mu vděčná, ale připadala si trochu hloupě, že si toho sama nevšimla.

Měla menší fond z dědictví po otci – stejně jako Martha –, ale dokud jí nebude pětatřicet, mohla čerpat jenom úroky. Byl to otcův způsob, jak zajistit, že peníze nerozhází. Zřejmě doufal, že do té doby z ní bude zodpovědná dospělá žena. Zodpovědná jako Rick, pomyslela si s úsměvem.

Rick pracoval ve finančních službách jako manažer IT provozu. Vlastně netušila, co přesně to znamená, ale jeho ta práce očividně bavila. Nosil oblek a vydělával spoustu peněz. Táta by jí ho schválil. Měla dojem, že i máma s Marthou jsou v koutku duše rády, že si konečně našla někoho rozumného, vyrovnaného, se zajištěnou budoucností. Někoho, kdo na ni dokáže dohlédnout.

„Martha se o sebe vždycky postará,“ říkával táta. „Ale Willow bude potřebovat někoho, kdo se postará o ni.“

Jednou to Willow zaslechla. A slyšela i maminu odpověď: „Myslím, že to bude spíš naopak. Willow potřebuje někoho, o koho se bude moct starat.“

Když dorazili do restaurace, Rick vytáhl z kufru draze vypadající papírovou tašku a podal ji Willow. S úžasem z ní vyndala nádherné černé šaty a pár elegantních lodiček na podpatku.

„Říkal jsem ti, že to bude speciální večer,“ usmál se, když se po chvíli v tomto novém oblečení vrátila z dámských toalet. „A v těch šatech vypadáš přesně tak výjimečně, jak jsem si představoval.“

„Nikdy jsem na sobě nic takového neměla,“ řekla, celá rozzářená jeho obdivem. „Cítím se úplně jinak. Jako někdo jiný.“

„Vypadáš dokonale,“ řekl tiše. „A zatraceně sexy. Teď váhám, jestli se s tou večeří vůbec zdržovat – možná bych tě měl rovnou odvézt k sobě domů a pomalu tě z těch šatů svléknout.“

Rozesmála se. „To by byla škoda," odpověděla. „Když už sis s tím dal tolik práce. A navíc mám hlad."

Když mu později toho večera nadšeně vyprávěla, jak se jí povedlo uzavřít velký darovací příslib a výrazně překonat týdenní normu, konečně jí prozradil, jaké že překvapení si pro ni přichystal. Nechal ji, navzdory jejím prosebným pohledům, čekat až do chvíle, kdy jim přinesli dezert.

Když přes stůl natáhl ruku a vzal ji za prsty, na okamžik se jí zatajil dech – napadlo ji, že snad vytáhne prstýnek a požádá ji o ruku.

„Chci, aby ses ke mně nastěhovala," řekl nakonec a jemně jí zastrčil pramen vlasů za ucho. „Myslím, že oba víme, že náš vztah už dospěl do téhle fáze, nemyslíš?"

KAPITOLA 7

Spolu s malou skupinou lidí z vesnice pomáhala Naomi s jarním úklidem kostela svatého Salvátora. Tajně se domluvili, že s tím počkají, až farářka Veronica Carlyleová odjede na třídenní konferenci o křesťanském vedení. Když je kočka pryč, myši mají pré – přesně tak to brali. Kdyby tam Veronica byla s nimi, jejich práce by postupovala mnohem pomaleji; byla totiž pedantka, posedlá bezpečnostními pravidly a tím, aby se všechno dělalo „podle předpisů".

Kostel svatého Salvátora sice nepřitahoval tolik turistů jako nedaleký kostel Nejsvětější Trojice v Boshamu, který se pyšnil titulem nejstaršího svatostánku v Západním Sussexu, ale podle záznamů byl svatý Salvátor postaven pravděpodobně už na konci jedenáctého století. S okny ze čtrnáctého století a krásně vyřezávanými alžbětinskými lavicemi to byl prostý venkovský kostel – a Naomi ho měla nesmírně ráda. Právě tady byla pokřtěná Willow, tady měli Martha s Tomem svatbu a samozřejmě se tu konal i Colinův pohřeb, než jeho tělo odvezli ke kremaci. Tehdy se kostel zaplnil až po střechu, všechny ty alžbětinské lavice byly obsazené – a to by Colina potěšilo. Byl tak rád středem pozornosti. Doug z jachtingového klubu tehdy pronesl smuteční řeč a řekl, že Colin – typický Colin – odešel na vrcholu. „Kdo ho znal," řekl Doug, „ví, že tak dramatický odchod z tohohle světa k němu dokonale seděl. Užíval si to až do konce. Bude nám chybět."

Od té doby Naomi často přemýšlela, jak by asi Colin žil, pokud by jako první zemřela ona. Určitě by si nevěděl rady s běžnými domácími záležitostmi. Odjakživa mu vyčítala, že by ani nenašel cestu k myčce nebo vysavači. Moderní manželství, kde se muž zapojuje do vaření a praní, to jejich rozhodně nebylo – tyhle povinnosti připadly Naomi hned od začátku, byť si později, když si otevřela obchod, mohla dovolit jednou týdně paní na úklid.

Byla ráda, že Martha a Tom si to zařídili jinak. O povinnosti i zodpovědnost se dělili spravedlivěji. Doufala, že i Willow se jednou s nějakým mužem poštěstí něco podobného.

Momentálně to vypadalo, že tím mužem by mohl být Rick. Byl pohledný, pozorný a dokonale vyrovnaný – zkrátka měl všechny vlastnosti, které by si rodič pro dceru mohl přát. Jenže zůstane s ním Willow, která byla, pokud šlo o vztahy, tak nestálá? Nebo ji nakonec omrzí, že Rick představuje v porovnání s jejími dřívějšími partnery bezpečnou a až příliš klidnou volbu?

Za ta léta se Naomi naučila příliš se na žádného z Willowiných partnerů neupínat. Pokaždé, když někoho domů přivedla, aby ho s Colinem poznali, odmítal je Colin všechny jako ztroskotance bez špetky elánu. „Jsou bez života jako mokrý papírový pytel," říkával. Občas Naomi napadlo, jestli si je Willow nevybírá právě proto, aby otce popudila. A jestli nakonec nepočkala až na jeho smrt, aby mohla přivést domů toho pravého – beze strachu, že by se Colin vítězoslavně rozesmál: „Aha! Konečně někdo, kdo má slušný účes a solidní vyhlídky!"

Naomi nerada přiznávala, že si při prvním setkání s Rickem pomyslela víceméně totéž. Zní to asi povrchně, ale auto, kterým přijel, i krabice pralinek Lindt a lahev prosecca, které přinesl, na ni udělaly dojem. Během oběda pochválil jídlo, které uvařila, a nenuceně si povídal s Marthou a Tomem – očividně se chtěl ukázat v dobrém světle. A to se mu taky povedlo.

„Nemůžu tomu vůbec uvěřit," prohlásila tehdy Martha. „Ona opravdu chodí s dospělým mužem!"

Všichni se shodli, že pokud Rick s Willow vydrží, bude vítaným přírůstkem do rodiny. Ale Naomi napadlo, jestli se stejného přijetí dočká i Ellis, až jim ho představí.

Zatím o něm její dcery vůbec nevěděly. A v Tilshamu si všichni šeptali, že se s Ellisem znala už dřív. Kdyby to šlo, nechala by to tak, jak to je – bylo to jednodušší. Protože jakmile z lahve vypustí džina, jakmile Martě a Willow o Ellisovi poví, všechno se změní.

Vyzbrojená dlouhou střapatou prachovkou stoupala Naomi nahoru po štaflích, které postavila před jedno z bočních oken. Právě vystoupala až nahoru, když za sebou od křtitelnice

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Matky a dcery*****.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.